

„א ציר אהן אנ' אינהארט.“

ריבע, (י.ט.א.) די בעלזשישע מלוכה
ווערען דעם יודישען פראטעסטאנט
לעסלעגדישען אגניווערשטאט זיין
די מיין.

די מעסען שטרעבונג פון דער יודי-
שער יוגענד אין שטאדט שטעלע אונ-
זער א פראגע צייכען דעם קיום פון
דער יודישער אויפרישער ווירטשאפט.
מחמת מיט'ן צופאלט פון דער יוגענד
פארלירט דעם יודישע דורף דעם מעהר
ארגאנישע פעהיגען, אקטיווען און קאל-
טוראלען סיל פון דער באפעלקערונג.
זי האנדלט אונזערע מיטלען און
צו באקומען די דאזיגע ארטיגונג

ווערשטעלענדיגט די הויפט-
פערזענלעכע פון באנק -
האט באשלאסען דינסטאג דעם 18טן
סעפטעמבער צו איינגענומען זיין.

ווערן ש' 16 (טעלעכטניש) דאָנער-
שטאָג דעם 20 וועט אין ווערשע פאָר-
קומען אַ נײַצוג פון אינטערנאַציאָנאַלען
בערג פאַרבייטער - פערבאָנד, אין דער
נײַצוג וועלען האַנדלעכעמאַן פאַרטרע-
טער פון ענגלאַנד, דייטשלאַנד, בעלגיע,ן,
פראַנקרײך, שווייץ, לוקסעמבערג,
פאָלשלאַקאָוואַקיי, בעסטרייך, אונגאַרן,
הױזעס זיך ווערשייגליך אויך בעלגיי-
גען אַ דעלאָגאַט פון דרום פּאַציפיק.

פאסמא צו צי"ה KALIKLORA
 ער פרישענדע, פרישענאמאנע וועסטא ערהאלטען, בענענענדיג ערשטקלאסן
 עס פערשוואונדעט זאפארט דער מיאסער גערוך פון מילך.

פערלץ-געשעפט
D. MELMAN i W. TIGER פון
4 NOWOMIEJSKA 14. Telefon 14-99.
עמפֿעהלעט און אַרױספֿירט
אױסגאָרעט פֿון לערנערס
אַלמאַנאָך: קורסער-ווערקשטעל אונטער דער לענגסט פֿון אַ ה. ה. שניידער
קעגנשט וױ אױפֿ פֿיערשטאָדער 88, ערשטעם שטאָק.

**וואו קליפט מען
קאפיטעס?**

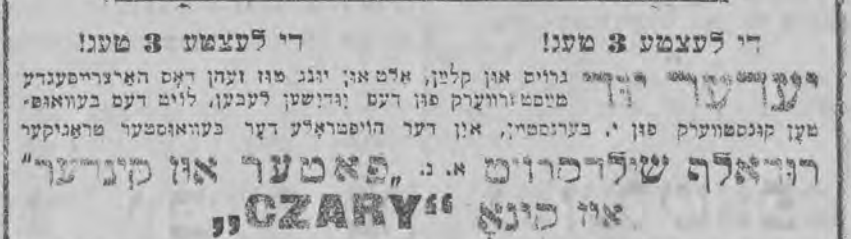
25 שיעקייטשעס (25
הונדערטעס :) (Skórpól) זערווער 7
דאָרט און צו בעקעטן לערער און צוראטען.

Szkoła Freblowska
M. ROZENTALÓWNY
ŻEROMSKIEGO 9 ŻEROMSKIEGO 9
dla dzieci od lat 4-7. Gimnastyka
rytmiczna pod kier p. Ziny Kruszów-
ny. Zapisy od 11-1.

Szkoła Freblowska
M. ROZENTALÓWNY
ŻEROMSKIEGO 9 ŻEROMSKIEGO 9
dla dzieci od lat 4-7. Gimnastyka
rytmiczna pod kier p. Ziny Kruszów-
ny. Zapisy od 11-1. 102

דו"בט זיך אז מארגען און וועט דייערן 12 מעג.

708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

היום, העשרים קרעוהימען
 מן מענערשעכע
42 גראנסקא 42
 יעהמט און 9 ביו $10\frac{1}{2}$ מאָר
 און פון 1 ביו $2\frac{1}{4}$ נאָכמ.
 און פון 8 ביו 9 אָהער 708

מױטער-נייערנים
אױך אז ף אַבערלאַך
רױס צו נעכען װערט פון זא-
קט נעזאכט בױ װײסבלום
4 פּילאַנאַנא 4. 192

Dr. Med. J. PIK Wólczńska 57, tel. 23-77 panter פסיכיאטראָפּיע פון געסט- נערזענען לייזען. פון 12 — 1 און 5 — 7 אה. רעטשניצע פרייווען.	אײַערשט-גלאַסיגער = מלמד = און דעהערע זוכט בעשעפ- טיגונג צו 10 — 15 קלנדער. קאָן ווין אויך אויף דער פראַנצויזיש A. Szejntal, Łódź Kilińskiego 125 dla Rodala 703	השבת אברה. נעסטען האָט איך אויף אנטשטאנדענער גאס פער- ירען 16 מיטער שוואַרצע מעל פאָדעצוקע. דער הרליכער פאנדער ווערט געגעבן אַפּוואַרענגען אין מינ. פון דער צייטונג זל
---	---	--

Julius Rosner

Lodz, Petrikauer Str. 98/100

Boty für damen

Galoschen Pepege zu fabrikspreisen

22-25

**Eleg. Damen-
Mäntel**

von 45.— bis
350.—

**Herrenpaletots
m. Pelzkragen**

v. 150.—
bis 275.—

Täglich Eingang neuer Modelle.

פערקויפער'נס

איבערזעצונג פון דער שטאט פארשטאנד פון גאנצער וועלט.
 10-9 פון דער שטאט פארשטאנד פון גאנצער וועלט.
 14 נאכאמערס 14. 5. נאכאמערס
 713 2 אגראדא 2

..... פה

משה ברנרדערזאן

**איהר פאליטישע און ווירטשאפטליכע
בעדייטונג פאר פוילען.**

ירעקט א דאנק דעם בעלם צוויילט.
ווי אנדירעקט א דאנק די קאליטישע
קאנסערוואטיוון ווירקען און די
שען און דעם שפעטן פאר אונז
ילדיגמייטערע קאנינקסור ביים שליסען
עם האנדעלט-קאמפאני מיט דייטשלאנד.
דער קאמפאניש - אייראפעאישער
ינאנז-קאמפאניש האט זיך גאך לענגע
קאלינגען, שטודיען און בעקאנטע
און דעזירירט צו קאנפאסירען זיך אויף
לענגערע צייט, און דעם איז א גוטע
זיין פאר דער קאמפאניש, עס מיינט
זיין איז בעזונט און האט גוטע וויר-
שטאמליכע מערסטעווען, ווייל דער
קאמפאניש איז גישט סענסאטיוועאל און
י וואס מערצען איהם, ווילען איהם
גארטלען גאר אין זיכערע הענט. קאלי.

וויצען. (י.ט.א.) אויף דער צווייטער
זייגט וואס צווייטשטען פארטיי דאס איז
במסדירך איז באזייגט געווארן דער
קאנפליקט צווישן די ראדיקאלע ציו-
ניסטן און די קליבערלענע הייזער-
ניסטן גענוג איינע קאמפלעקס
ע ציוניסטישע ענינים אין עסטרייך.
ד. גארהעמער האט צוריקגעזאגט
אין דעמיטש און בלייבט ווייטער פאר-
ענט וואס ציוניסטישען קאנפליקט
אין עסטרייך ביז צו דער פארשטעלונג
דע קאנפליקט איז עסטרייך
פאלסט דארף פארקומען סוף געווענער

ברעננט אַנ'אײַבערקעהרעניש איז די מאַדערנע מיל'סערישע בעגרייפן

מיר האָבען דאָ דעם נערמאָן, און
און קומענדיגען קריג וועלען פערשוויג-
דען די מיליטערישע אַמערעאניס און

דעם זין פון וואָרט, ווּן מ'פלעגט דאָס
פֿערשטעווען ביזן אָנזעט. שוין ביים היינ-
טיגן טאָג צעמערקט ווּן אַ קריסטשע-
צענזעהונג צו דער פֿאָל-נערעלענער פֿל-
געמיינע. מ'זעט-ער-פֿל. כּט. עס ווערט
פֿאָרשערט דאָס סטעטע, וואָס איז
אָנגענומען און דירעקטאָר, וואָס דורך
טאָפֿען פֿערשידענערליי פֿערבאָנדע-
ווערן צוזאָמם דאָ קעגנשטע פֿרי-
וועלענע אָרבעטן. דאָ קעגנשטע פֿרי-
וועלענע אָרבעטן אָון אַזייער אָנזע-
ר אָמנים פֿון פֿערשידענע מענשען דורך
מאָנעטע. בערלייט אַזייל פֿון דער
מאָנעטע פֿון קיינס-פֿל. כּט.

דן גלוינאציע און לעמיע עפענען נאך
דיינערע לערסטעקטעווען, אויב דער
עלעמער פון קרינט וואסמיל וועט זיין
דער לאסט פרייט, דאן מוז קומען אַל-
אנצערקערהעפניש איז דער גאנצער קריגס-
עקסטק און סערמאניע.

דז לואט סאָלדאטען וועלען האָבן
 שולע פרייהייט צו מאָנאָרעזען, זיי
 וועלען אָבער נישט קאָנען איינהאלטן
 קיין מאַרשאָלס, דער צוקונפֿטיגער
 סטאַטוס וועט פֿאַררעגולירט ווערן אינ-
 אַרריה אונזערוועלטע אַפּאָקליפּ, נאָך
 וועלכע דז לואט-מאַשינען וועלען פֿאַר-
 שווינדען, ביי זיך צו פֿערווייזן, מיט
 זייער גאָנצער צושטענדער קראַפֿט
 אין אַבאָנדער אָרט. דאָס גליק, וואָס
 ווערט איצט געלערנט און די קריגס-
 שולען און אַקאַדעמיעס, וועט זיך אַרויס-
 מייזען פֿאַר אונזערע און וועט מוזען
 מאַרשאָלס ווערען מיט פֿאַרענדיגט
 דער לואט-מאַשינע און כּעמיע - קריג
 וועט אָנצוגען דאָס אַנטייל פֿון דז
 צעסטע מענשענע באַזוח און קאָד און
 דאָס וועט אַויסשליסלעך דז גלייכצוגע-
 קייט פֿון קאָנארמעס, מליטערי-אָרגאַניזאַ-
 ציע, א. ו. א. דאָס קריגס וועזען וועט
 פֿאַרשטאַנדענע הענד אַריינפֿאַלען אין
 געוועזענע און דז מאַרגע וועגן ווער
 געניצט פֿערווענדט וועט גלייכצוגע-
 ברענגט מיט זיך דז מאַרגע וועגן
 צעוואַנגענע דז פֿאַרענדיגט.

גארקען אין נישט געטאכט געווארן.
 און גישט צוליב ביזנעס ווילען, קען
 מען דעם שטעלן נישט צוריסטן.
 דער ריכטער וויל קלאר מאכען, אי
 וועט דער געזונטער מסכים זיין צום-
 געזעצן פארן שטיל פלעק א געוויסען
 שטיל מונט גארטען, בערך 40 בלי-
 מער - קאנען א באלאנגע.
 העסט היינט - און שוין דער גערט-
 דער אינגעזעצן אריין אין ווען רעל אין
 ער רעדט שוין גאר גישט צום ריכטער,
 גאר צום גאנצן זאג: אדרבה, זאל
 ס'זען אלע הערען און וויסען: גע-
 שולדיגט - מ'האלט זיך אין ווען שוין
 אין עס רעדט צאממער. ס'זען מען
 זיין זאג: איהר וועט נישט אין קורס
 פונ'ם ענין. 40 בלימער זענען דאך
 דער פער פונ'ם גאנצען גארטען, א
 גרויסען דאנק איין. נא מען מיינט כחול
 - רעדט צום געריכט, - טאכט איהם
 א באמערקונג דער ריכטער.
 - איך רעד צום געריכט אויך -
 טאכט דער געזונטער א צופרידענער,
 וואס איהם אין געלונגען פאר גוט, ווי
 ער מ'האלט פארן, אויסצורעדן זיין.
 ווי אזוי איז גארטען און דער גע-
 דער ריכטער? געזעצונדיג! ער האט
 פארעלעבט א משה, ער האט צוליב
 דעם געזעלעכט דעם משפט אויך א
 פאר טאג, די צוויי זעלען זיין קענען
 צווייטרידען: אז איך דער געזונטער
 זאל נישט דארפן לידען, א די קי-
 דער זאלען האבען א שטיל פלעק.
 - גוט! אויסצושייכענע! - אינא-
 פרידען געזעצן דער עולם: יעדער
 ווען זיין האלט אויך שטעט פאר גע-
 סק'ענע... פונקט אזוי... ווען ער
 האלט גאר געטאלען אויפן 1875...
 עס שפעלט זיך פארן געריכט איי-
 צער, העסט איך היינט נישט ווי אזוי
 איהם געווארען - ער הייסט פארן
 נישט, ער האט עפעס א געדענשט שוין
 דער ווייב, מיט, וועלכער דער האט שוין
 געגעלעבט א יאהר 25 און האט שוין
 מיט איהר אויסגעזעצט קינדער.
 הויבט ער אן צו דערהאלטן זיין גע-
 שיכטע ווען דעם יאהר, ווען ער איז
 געווארען א חתן, דער יאכאר וויסע
 איהם איבער, כדי געטערט צו שטע-
 לען קורס בל ווער ער איז.
 - א קירשנער!
 - א קירשנער.
 - א קירשנער!
 - אין גיין נישט קיין קירשנער און
 נישט קיין קירשנער, איך האב איל-
 נישט קיין מעשין. ס'קענט אדרבה
 פליין, וואס איך בין, איהר וועט דאך
 עפעס א ריכטער!

פון ישראל אסמאז
(פון אנהייסטערליכן קול)

אהרן הקטן קיין חקרט נשט געוואָנען,
הקטן זיך הייטער געוואָנען אין גע-
הערטע און געוואָנען געוואָנען.

בילדער פון יודישען לעבען אין
לימק _____ פון
ד.ר. י.ר. שניצער

— ברידערלעך, דן מורס ספרים.
אָבער, און מיר אין זיכערע מענטשן.
סובים, וואס מיר שפילן אויף דער וועלט,
זענען מיר און גאנצע וועלטס אויף
זיכער וועלט, קומט נישט לייזונג ווען
דער איינציג וועלטס, יודען... און
א נדבה און פילט זי און...
דערפאר האט מען איהם געוואלט
ווערן.
זיין איינציג נדבה איז געווען זי
געבען וויין אין בית המדרש זי קידוש
און זי הילף, יעדן טרייכטן שלעכט
ער מיטברענגען א בוטשעלעך קאנקאס
וויין, וואס זיין איינציג שלעכט עס
זיין מוכטן דער חזן שלעכט מוכטן
יידש אדער הילף, און שלעכט ספר-
זען אליין און מין, דן איינציג
לענס ער איינברענגען א ראובן ווא-
זק, ער זאל אונז, ייגנליך אריינברע-
נגען, אריינברענגען וואס רוח האט און

די הלוואה

די הלוואה איז געקומען
אין דער ריכטיגער מינוט.
חסן מ'האט אנגעהויבן ווערען
מיט מיין בייטעל נאך נישט גוט...
מחמת הערבסט און מחמת יום-טוב
האט איר מאש ביי מיר געמאגט.
דאס מוזן אויסגעגעבען
ביי'ן לעצטען וואס פערמאגט...
עפעס איז דאך יום-טוב, יודען,
סיבות איז די צייט פון פרייד:
כ'האב געשניטען מיין פערלער,
וואס געהאט האב איך פערזיידהם...
כ'האב איך אויסגעפוצט אין עסן
און אין האנט! ויך בעקלירט...
און א סוכה-וויך א פאלאק
אויסגעמורעמט הויך און ברייט...
אויסגעבייטערט ויך נאך מיאום

האב איך ויך, און ויך געשעמט:
מ'האט דער יארות מיר געמיינערט
אויסגעטון מיר ב'ין העמל...
און צינד-איז בארד נאך יום-טוב,
וואס געטון דאך ווער שלעכט,
איז דאך דא א גאס אין הימל,
וואס ווילן משפט איז גערעכט!
האט ער צוגעשיקט ווי הילת שוין
צו דער ריכטיגער מינוט.
און ער ווייזט, אז נסים גרויסע
מיט ווין בידעם מעכט ער טוט...
מ'איז געקומען די הלוואה
וערמ נישקשה ב'ה,
און איך נעהם גמילות חסדים
אויפ'ן חשבון אטא-דעם...
— פערמער, שטעמט ויך נישט, און בארנט מיר...
נעהמט אראפ פון הארץ די האנד...
בארנט מיר הי-מ'ואל ווין צום לעבטן...
מ'שאמט נישט... פוילען איז קראנט!
גלייבטא.

א נישט פערנינער.
עס זענען געקומען אין חסד א קער
נאך צוגעמאן מיט א נישט-פ. ריניער.
איז די געקומען געקומען אליהו
הומא און זאגט צו די צוויי מענטשן:
קינדער, איצט האט איהר געקומען
די צייט וואס איהר קענט גור-מי
לעבן וועלן: נאך דער, וועלכע
ס'וועט זענען צום לעצטען וואס קרי-
גען צוויי מאל אזוי פיל ווי דער-מיר-
שטער.
האבען ויך די צוויי לויט געקריגט,
דער קארנט האט געזאגט צום נישט-
פערנינער, געט דא פרייעל: און
דער נישט-פערנינער האט געזאגט צום
קארנט: געט דא פרייעל. ענדלעך
האט דער קארנט א כח געטון דעם
נישט-פערנינער ביים חלל פון האט
איהם אנגעהויבן ווערען זאגנדיק
צו איהם: דא צעט מ'הערען, אויב
נישט ווערסט דערשטיקט...
דער נישט-פערנינער האט געזען,
אז ער שטעהט אין א נפול, שווייט ער
זאגט: לעבן מיר אזוי איך חלל שוין
געטון דער פערנינער.
דאן האט דער קארנט איהם געזען
לעבן.
גור, געט האט דער קארנט גע-
זאגט צו איהם.
און דער נישט-פערנינער האט גע-
זאגט צו איהם:
איך וויל בלינד ווערען אויף גני-
אויג.

א פראקטישער מאן.
מיר: איז דא קליינט מיר נישט
קין גייע קלייד, וואס איך ויך קלייט
וועלן פערנינער און א קאר פאר מיר
וועט דיר מילדער קעמערן.
מ'א: א קאר איז געבן נאך איין-
מאל...
ער זעמט נישט.
דעקער: ווען איהר האט געקרא-
פן פ'ער, האבען איינער ציידן נע-
קלעבט...
פאצינעט: דאס ווילט איך נישט, מיר-
נאך ציידן לעבן אויפ'ן פיש און איך
הער נישט גוט...
מעהר נישט.
מיר: איך שפיל ויך פאר, אז איצט
וועלכע געמאלט ויך מיר און וועלכע
חתימה האבען.
מ'א: גיין, בלינד מיר...
אוי, אנאומלדיק!
קלמן: איך האב אטאקל געקענט א
מיר זענען איך האב פערנינער.
לידע: האט זי מתנה געהאט.
ולמן: מיר וועלכע?
קלמן: טאקע פיש מיר.
מ'ואל נישט הייסען.
א חמיר דערצעהל פאר'ן פולס,
אז דער רבי ווער וועלכע פלעט טאג
אויסער שבת און יום טוב.
— עס איז נישט אמת - רופט ויך
פון א בת-לד וואס איז געשטאנען דער-
ביר - איך האב קליין געזעהן נישט
איינמאל גיט מיינע אויגען ווי דער
רבי האט געשטען אין א וועקענדיגן
פולס.
— וואס פערשטעהט איהר נישט -
זאגט דער חסיד - דער רבי, וואס לע-
בען, עסט פאמאקל מיט א מין, מיר
מאן וואס נישט הייסען אז ער האסט.
א צער בער-היים.
א רייזענער האט ויך אנגעשטעלט
אויסער נאכט און אנגעשטעלט אויף מאר-
גען אין דערמיר פערט איהם דער
בעל אכסניה, ווי אזוי ער איז זיכעכט
געשטען.
— מ'קען נישט זאגן, אז ויך בין
זעהר גוט געשלאפען - האט דער
נאכט געשטעלט, - דאך נאך אלץ
געסער פון די קרימע ווענען: יענע
האבען געזען, א נאכט נאכט קיין
אויב נישט צוגעמאלט.
דוכט מיר, איך האב נישט קיין פעות... פאצינעט פאכט מיט...
קורט איז אויסגעשטאנען פון זיין קאר.
ער האט ויך א וואך געמאן צום ענטפער, ער האט חסד
אלץ געזאגט דערצוהן: יא, די וואסן ציידן ויך צוריק... און ווין
פולק געהט פארניס...
— מיר ווען! מיר ווען! האט ער אויסגעשרייען - לעבן
מיר קא! איך געה סיי-ווי אויפ'ן פולס, און איך שווער דיר,
פון איך וועל ויך לעבן דער-הרגענען, אזוי איז דא בעדערפסט
פאר מיר נישט מורא האבען! לעבן מיר נאך פארניס... איך וויל
אויך ווין אין דער שלאכט! איך וויל שטארבען!
קערל האט איהם קעלעלעכט צוגעמאלט דעם בריק:
— שרייבט אונזער! - האט ער קורץ געזאגט.
— ניין - האט קורט געענטפערט און ויך אנגעקערט
פון איהם, בריי צו געהלעטען פון איהם די טרעמער, וואס
האבען ויך געווינען און ווינע אויפ'ן.
ער האט פערשטאנען, אז מיר דרייזענען וועט ער ויך
צושט און נישט קענען אריינדרעהען.
דער מנובל האט געזאגט אמת: די רוסען האבען ויך צו-
ריקגעווארען, ווי האבען פארלעזט זייערע פאצינעט, און קענע-
טאכטען אין דער טיף פון וועלכע...
פלוצים האט קורט דערהערט א בעקענען פלעג-סינגעל.
ער האט ויך אנגעשטרענגט צוגעהערט, דאס הארץ האט
איהם פערקלעבט איך דער גרויסט...
א צוויי שריט געווען פון די פאציר-צוגיג האט פער-
גיימערשירט ווין אטאלינג.

מחמת לעבענס געמאגט
אנאליציר, וועלכער האט געהאוינט
אין שכונת מיר א יודען, האט ויך
איינמאל, וועלכע געשטען געלויבט, ויך
פערזענלעכע עסען צוגעמאן מיט'ן יודען
אין סוכה און האט געהייסען ווין דאס
פריינערקען ווין מיטגא אין סוכה.
דערשען האט דער אטאליציר איינגעלעך
דען דעם יודען עסען מיט איהם.
— איך שווער עס נישט - האט דער
יודען געזענטעט.
— עס מיינט מיט מיר חיי, - איז
דער אטאליציר צוגעשטאנען.
— אויך ווין ווין א קריסט - האט
דער יודען געענטפערט - האט אונזער
רעליגיע פארמאגט, סידען דאס לע-
בען איז אין געטעהר.
דער אטאליציר האט דאן פרייגעווא-
גען ווין שווער און געזאגט:
אויב דו מיינט נישט מיט מיר
קיין חיי שטען איך דיר!
— איך טרינק, און סוכה! - האט
דער יודען אויסגעשרייען, נאך דעם ווי
ער האט אויסגעשרייען א פאר גלעז-
לעך חיי, האט ער געזאגט צום אטא-
ליציר:
— זייט אזוי גוט אין הויפט אויף
נאך אטאליציר דעם שווער, ווילט אין בין
הונגעריג אויך...

צעהן יאָהר.
שרייבער: צעהן יאָהר האט עס גע-
ווערען ביז איך בין געווען צוויי-
צען, אז איך האב נישט קיין טאג
אין שרייבען.
קריטיקער: גור, האט ער דאן אויסגע-
געבן דאס שרייבען!
שרייבער: ניין, דאן בין איך שוין
געווען א געמיינער שרייבער.
ער חיל, זי - נישט.
איהר פאמער: יא, געמיינער, איך וויל
נישט דו זעלבסט צושטעלן מיט בין
שטאנען.
יונגערמאן: איך וויל אויך נישט
נאך איהר שטאנען לעבן מיר נישט
קא, אדרבא, פאלט ביי איהר...
אנאליציר פון א סוכה
איינער א סוכה האט געקריגט, דאס
זעט היינט ווען ראש השנה האט ער
פרייגעוואקט אלע וועגן צוגלחובות,
וועמען ער האט אנגעזאגט, וועלכע
קעמערט מיט געמיינערשט: איך
וויינט איך א מת-בית מוכה ביים רבנר
און געווען צוגעשרייען: די חתימה
וועט איהר מיר שוין מ'אכען... אויף
מיין געשעפט... וו. בן-קארי.

רבי'ן במענים ווערען אין קלויז איז
ער קענען און געשען.
איינער דערצעהלע:
איך האב געקענט א קעסן, אז ווין
ער האט געשרייען האט ער נאך יא-
דען פריינערקען פון דער פערט צו
גערעכט דאס פלעגלע בריי, די פונט
וואס נישט אויסגעקענטען.
און איך - זאגט דער קארנטער -
האב געקענט א מענטש, וואס האט א
פערט נאכט געלעבט שטעהן דעם ווי-
נער, בריי ער וואס לעבט אויסגעלעבט
דאס איז נאך געווען זאגט דער
דריטער-איך האב און געקענט א
מענטש, איז ער געווען קעסן, אז
ער האט אויסגעלעבט צו דעווען, בריי
די בריי וואס נישט אנגעזאגט ווערען...
א תירוץ.
אצל הציתות (צו דער קאכין): עס
דעמאנט ויך תמיד קאכט א געלעבטער
ביי דיר אין קיך.
קאכין: די מאדאם האט דאך גע-
זאגט, אז איך וואס קעלען מיט לעבט
אין ליבע...
א תירוץ.
אין מיין פאצירק איז, אונגעשטעלט, זיכט
רבי!... איינגעליד, האב איך פרייער שוין פערשטאנען, פאר-
וואס איהר ווילט נישט אויסגעשרייען דאס פאמערל... מ'איז
פאר איך א גוטע זאך, וואס איך לעבן איין נישט קאכט פון
דעווען... ווען איהר ווילט אונגעשטעלטען, וועלכע איך איך
דאך פרייגעוואקט... איהר ווילט ויך דען צעמעהט צוריק צו
קעמערן אין אייער לעבער, און ווייל קליינען, א שטיינער, וועל-
טען איך צוגעגעבט אויפ'ן וועג! יא, אונזר זענט איהר
דורכאויס גערעכט! שרייבט נישט אונזער! דערמיט רעסעוועט
א-ה אייער לעבער!
— פאמערקען! - האט קורט א קרץ געטון מיט די
ציידן - מ'ווען וואס נישט צעלעכט ציידן מיט וועלכע מ'וואל
ווי קענען געשטאנען פאר די יסורים וואס דו פערשטעמט מיר
צוויי לעבן האט ויך די שלאכט צוגעלעבט אויף דער
געזעצער לינגט.
דער טאפגעטער און זעכצנער פולק צוזאמען
מיט די רייכטע פרייע שטער איז אלץ געהענער אנגעקומען.
דער לינקער פלינגל פונט שווא האט ויך איינגעבראכען אונזער
ווערען א שטארקען צוגרייך.
— קוקט נאך! - האט קערל אויסגערופען - אונזער
זענען אויפ'ן פערד! קוקט נאך אונזער, הער לעבערעכט!

אין פלאמע פון ליבע און האס

קורט לעוונשטאל האט ויך א ציטערדיגער און א בלעכער
פערזענלעכע אויפ'ן שויל.
צעהן פון צעהן האט איהם געקלעבט, מונקט ער וועלכע
געמיינערט.
— נאך מיינער! - האט ער הילכט געשעמערט - דאס
קעמט פאר א שווערער קעמפ... א געמיינער-קעמפ... און איך
בין דאס נישט... מ'וועט מיר געוויס געשלידען, אז איך
בין געשלאפען פאר פאר... נאך מיינער! נאך מיינער! געבט
צו קען איך דען חתונה צום העל בען דעקומענט! דאס
וועלכע דאך געווען א שרעקליכע געמיינהייט! דאס פליין וועלכע
דאך אויך געווען א מין חתונה! וואס וואס איך דא שוין!
— פונדענען - האט קערל געלעבט א זאג געטון - פונ-
דענען וועט איהר קענען געבן ריהיג קינען אויפ'ן קעמפ, אויב
איהר האט נאך א גוטע ראייה, הער לעוונשטאל! איהר קענט
דא פאר צווען!... א, אדרבא, זעהט נאך, ווי דער קעמפ
אומלעקערט ויך!
קורט האט שמערצליך געברעכטן מיט די פינגער, אז די
איינער האבען געקענט אין די שטחען.
— ע! - האט אויסגערופען קערל - זעהט נאך! די
פרייע שטער... אייער חתונה! דאס ויך... אויב איך האב

קין פעות נישט, איז עס אייער אטאלינג... זיי מוזען אונזראי
וויין שטארקט אין שטעל! איך זעה, אז אויף ווי דערהיינט איז
געווענעכט דער פרייערשער פרייער פונט שווא! הא! הא!
זיי לעבן ויך אבער נישט! זיי עקסענען ויך... אונזער ווערעט
רייזען ווערען נעשעהדיג שטער...
און בעל דערגאך האט ער צוגעגעבן מיט א מיינעלעכט
שען געלעכטער:
— יא! און מיין פאצירק איז, אונגעשטעלט, זיכט
רבי!... איינגעליד, האב איך פרייער שוין פערשטאנען, פאר-
וואס איהר ווילט נישט אויסגעשרייען דאס פאמערל... מ'איז
פאר איך א גוטע זאך, וואס איך לעבן איין נישט קאכט פון
דעווען... ווען איהר ווילט אונגעשטעלטען, וועלכע איך איך
דאך פרייגעוואקט... איהר ווילט ויך דען צעמעהט צוריק צו
קעמערן אין אייער לעבער, און ווייל קליינען, א שטיינער, וועל-
טען איך צוגעגעבט אויפ'ן וועג! יא, אונזר זענט איהר
דורכאויס גערעכט! שרייבט נישט אונזער! דערמיט רעסעוועט
א-ה אייער לעבער!
— פאמערקען! - האט קורט א קרץ געטון מיט די
ציידן - מ'ווען וואס נישט צעלעכט ציידן מיט וועלכע מ'וואל
ווי קענען געשטאנען פאר די יסורים וואס דו פערשטעמט מיר
צוויי לעבן האט ויך די שלאכט צוגעלעבט אויף דער
געזעצער לינגט.
דער טאפגעטער און זעכצנער פולק צוזאמען
מיט די רייכטע פרייע שטער איז אלץ געהענער אנגעקומען.
דער לינקער פלינגל פונט שווא האט ויך איינגעבראכען אונזער
ווערען א שטארקען צוגרייך.
— קוקט נאך! - האט קערל אויסגערופען - אונזער
זענען אויפ'ן פערד! קוקט נאך אונזער, הער לעבערעכט!

TWO SZERZENIE OŚWIATY I WIEDZY TECHNICZNEJ WŚRÓD ŻYDÓW
w Łodzi, ul. Pomorska 46/48, tel. 664. 179

Szkoła Przemysłowa

8-io kl. Gimnazjum
Humanistyczne Męskie
עקוואמענס ליום לעהרציע-סיסמעס

איינשרייבונגען פון קאנדידאטען ווערען אנענומען טעגליך אין דער קאנצלעריע פון 9 ביז 2 נאכט

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צוריקגעזעהן
זאכאריע 7 (ענקל 19)
מלחמה 37-70.
סאטמארער רב פאר תולדות
התורה: קהילה, סט.
גער. און פאר קהילה
קארט-אפערעצן.
נאכאם און 4-8 אין שטוב.
פאר שווער און 4-5 אין 5
פארשטעלן און 603

פאר וועלכע מיר באראנטווערן. אויף 3 יאָהר
שטעמט אויף לעבער אין אַ גרויסען אויסוואַהל:
ניקטל-בעסטען, ניקטל-קינדער-בעסטען, מיט-פּע-
טער, אַמעריקאַנקעס, קינדער-ווענטערעך, קינ-
דער-בענקעלעך אויף רעדלעך ווי אויך מעטער-מאַס.
מאַטראַצען
האָועסקעס און מאַטראַצעס.
בעסט: בעטלעך מיט ווענטלעך ווי אַם טרער ברוין
17 זי, פּלאַטע-בעטלעך 14 זי.
רעיסערע בעהאַנדלונג. פּאַבריקס-פּרייזען.
הערט. ווענטלעכע רעפּאַראַטורן. רעמייט.
לאַדז, פּורנאַצנא 24, טעלעפּאָן 31-85

די מאדערנע

לואמפס

מִנְחָה שְׁמִינִי עֵצִימֶעֶר
אִין הַאֲפִינֶעֶמֶן

עקויפט ויך אטבעסטען צו פאבריקס-פריזוען

פ. שמאל עוויטש
פאלדינאוו 8.

עם צד קונג: עם חערן אויך אנגע-
הערן אדערלע איבערארייטונג סון גאז
אויף אדערלע אויף אדערלע

עמסן 11, 37-63
פושעושווער 11, 37-63
פאן 3 פארש 7 פאן 7 פאן 7

[illegible]

LEHARZ-DENTISTA 577-1783
ST. GELBERG
31-08 570 15 8778201

[illegible]

יהי אור

על עה מדישע ושארו ברעם די בעסטע מער-
קעס, אויך אלע עלעקטרישע ארטמילערן, קולנט
זיך אמבליגנטען זיי

מ. וענדערל, פראנק ווארנאשמאס
(ניצער מארק)

רוג גאוועמיסקא, פראנקט-געוועלב.

בעמעקונג: גענועהמע הון עלעקטרישע אינג-
סטאלמאכעס און אלע ארט שטעלעקלעך הון די
עלעקטראניזע, אויך רעפארמירען, קענצעטיג-
נידע דורך די עלעקטראניזע.

753

לעמשי צע (פאר קומענדע קראנטע)

„SALUS“ זון ראקטורס ספעצאליסטען און
 רעזולירענטעס רעגיסטערטעס קאפיטעל
 און עסטעטע סעקטאר
 זונטאג - זון 9 פרייה זון 8 און נאך.
 זונטאג - זון 9 פרייה זון 2 נאכט
 טעל. 46-65 **41** **לובנא**

ד"ר ז. ראקאווסקי	אויפער-העלזן נאָז-קראַנקהייטען	פון 11 - 12
ד"ר לאנדמאן	אָנערלעכע קראַנקהייטען	פון 1 - 2 אין פון 5 - 7
ד"ר דינענזאה	קנאדער- קראַנקהייטען	פון 11-12 אין 4-8.00
ד"ר ווייס	כירורגישע קראַנקהייטען	פון 1-2 אין פון 6.30-7.30
שמעל אַוואַס	פרייע-קראַנקהייטן און אַקסעריע	2.30 - 3.30, 5.30 - 6.30 זונטאָג פון 1-12
וילבער שטראַם	רונדערזשע און געשלעכטס-קראַנק.	פון 1-11.30 אין 7-8
ד"ר גאלדבערג	אויגן- קראַנקהייטען	פון 10.30-12.30
ד"ר גאלדרינג	אָנערלעכע קראַנקהייטען	פון 11-12 אין פון 3-5
צאהן-ערשט פון לאַנדמאן פא. געלבערנ	צאהן-און מילד- קראַנקהייטען	9.30-12 אין פון 4-7 2-12 אין פון 7-8

אָפּטרוקאט, אָפּטראַציעס, איינפיר-צונגען, פאָקען-שטעלען, פלעזיי-אָנ-
לעזען, (ווי אויפן פלעכט, בלוט אויפן דורכלעכטונגען און רענטגען-אויס-
נאָהמען, קורס פאר שטאַטלעך, געבורטס-הילף בערעטונגען פאר טו
פערס, קונטליכע ציין, קארטאגס, גאָלדענע בוינקען, פלעטטן א. א. ו.
פּפּעצ, קורסע פאר שטאַמלעך, הייזמען אין שטאָדט.
שווייט-איימפונגען נעמען שטאַל-לאַמין. 31

שפאראזעט'ס מאכט רייד!

BOCIAN אגודת אגודת
Piotrkowska 41, w podwórzku.

די פערוואלסטונג פון נאציאנאליזם
פֿיר-אַל-פֿונאַ
 60 צענערלינג 60

מחצית שש עשרה ערב ספר למורי הדרך: חומש, גין, הפרעאש וכן נמנה.
הישריינונמן נמשך מן די קאנגקלאריע שטעלן מן 6 ביז 8 און אוועק.
מחצית שש עשרה ערב ספר למורי הדרך: חומש, גין, הפרעאש וכן נמנה.

ה'רצ"ט = ווער בשעת

ווארשאווס, נאומיעסכא 28

Dr. med.
WOLF EYCHNER
פריזע - קראנקהייט
און אקוסטריע
72-11 פאר
נעמט אן אין דער לעמט
פארקראפט 294 12-
נאכא. און דערהייס פון 8-6

Dr. med. **A. Szmirfeld**

Dr. ADAM
GROSLI
Al. Kościuszki
tel. 51-78.
און ווענערשע קראנקע.
ען און לובע-הילד אויסש.
אן פון 7-4 אין אקטער.

Dr. med.
A. MAZUR
מאזורי (דוקטור)
44 יום נעם עהרם
ען און חלול קיטובקת
ע און שטערן-ענהלרן
מלון א.מ.ה. נעם אן
2-100 מיל 8-0 א.מ.

מעבדער | ח'י"ט | מעבדער

מעבדעל

מזלזלר אהרן אהרעוויגס איין קויטס און מין
מערער = געשעפט
נדאנסטא (דלוא)
62-56
Ch. LAZNIK

גור פיי מיר קענט אונזער מעגער שערן נאך
געטאטען פערטערענע און פיליק.
געמערקונג: אויך קויל איך פערטערענע מעגער, דיוואנס,
לעצערע ניי-מאגאזינען, האטעס און אסאך, אנצייגער א.א.וו.
אויך באהנדל די העכסטע פרייען, קומט און איבערנעמט און.

8-זבג ה"ה מריז'ערס!!

אין דן בעסקא פארעכענען יום-טובים פארום און
א רייכען אינסטאנץ פון
הערנישע און פלימע-וואסערן
אין אפליכט פארעכענען פון 8.60 און 3
הערנישע און פלימע-וואסערן 7.75
פארעכענען 3.60
וואו אויך אלע ארט פארעכענען אין און
פארעכענען פארעכענען
PERFUMERJA
I. DRUKIER
11 Zawadzka 11

מדרש-ט"ש
אין אהן מולדעס, איבערלעבט אונזערערער איהן... אלעס אין
בעסער איהם פיהרונג, אויסקערעט דעהר ביליג, דאזארג איהם
לענער ליבערער

Union Special

ר.י. מאשינעו
 ספעציעלע מאשינען פאר
 טלע צווייגן פון אינדוס-
 טריע און האנדלעך-מאשינען צו בארן, שפּאַלמאַשינען,
 טעלע, רעפּראָדוצירן

PERŁA i POMORSKI
Piotrkowska 69, tel. 8-24. 690

מזן דאקטוירים ספעציאליסטן
און ערצטל, דענטיסט, קאפיט.
"Sanitas" Cegielniana 29, tel. 44-51.

ד"ר פֿאַסמאָ	נעמען און פֿאַלענדע דרג
ש. מאַראַוויס	ד"ר עננער
מאַרדמאָוויטש	פֿריד
פֿרייבאָלסמאָ	גערשמיין
ה. ראַמאָוויטש	נאָמסמאָ
נ. ראָזענבערג	אימיר
פֿיוו. ראָזענבלאַט	אייזינאָ
שאַפֿיראָוויטש	האַזענשטראָן
א. שמינבערג	ס. קאָנמאַר
י. שמינבערג	קעווינאָ
	פֿריי קעווינאָ

צ א ה - ע ר צ מ ע

קרעניצקא-איפּו	צוקער
שאַצקא	גרינשמיין-האַרקאָווי

אנאָלעזין פֿון אַרונ, בלום א. ז. וו.

936

זו'כמת פאר פערה"ר אפע!

שפ"י זע= צ"מ ער

נינסטיג צו פערדוויפען. 685
 אוי וועהען וואוילט מאַנסקא 91, ביים סנישלער.

ווי דער שטיינער פון אונזער שטע-
טעל איז שוין במקוה שנים, אויפצו-
בעטן זיך ביי יעדע קליינזיקייט מיט
איהר ספציפישען גראץ, מיט איהרע
ספעציאלע הארפעטסיגע קעמפער, וועס
צוהט זיך אוועק אין אלץ השעי קריי-
מיט מחלוקות, וועס געהערט דאס זיך
קריינעל קיין סוף נישט, מען שוורמט
און מען קעמפט מען וידעלט און
בען שייט, ביזאט אויסמערדנדיג דער-
ביי הונד קליינענדיגע פעטט און גלי-
דארע, אידעלע מעשים טובים - הא-

עריץ-געזעפט
ALASKA
Plotrkowska 19, tel. 62-23
פאטעקאלס: פאלצטן דאס די נעמעס מאדעלען
אויף ראגער גרויסער אויסזעהל פון פערט-הארטן
אויף לייכטע בעדינגונגען.
פעסטקונג: קירושנער העקשטער אויפן ארט, נעהמט
ען אלעזשעס רירושנער-ארבייט. 659

CASINO

היינט פרעמיערע!

אויסערנעמענליכע
די געהיימנישע פון די אפריקאנער שאנד-הייזער
דער פערפארמער פון ארזשיר
עכואישע בעפארבונג פון ווייט אנגעזאגטע לענדער. פראכטפולע אויסשטאטונג. מייסערשאפטע רעזשי
סורנע פון וועלט-פערזענלעכע ארטיסטן

MARJA JACOBINI KAMILLA HORN, WARWICK WARD,
LIDJA POTIECHINA, JEAN BRADIN

מויקאלישע אילוסטראציע איבערן פארשפראמט פון היינט.

היינט פרעמיערע!

אויסערנעמענליכע
די געהיימנישע פון די אפריקאנער שאנד-הייזער
דער פערפארמער פון ארזשיר
עכואישע בעפארבונג פון ווייט אנגעזאגטע לענדער. פראכטפולע אויסשטאטונג. מייסערשאפטע רעזשי
סורנע פון וועלט-פערזענלעכע ארטיסטן

MARJA JACOBINI KAMILLA HORN, WARWICK WARD,
LIDJA POTIECHINA, JEAN BRADIN

מויקאלישע אילוסטראציע איבערן פארשפראמט פון היינט.

האפעלושע

דייכער און סטאנציע פון פערזענלעכע געזעלעכע
סאדע-ארטיסטען, שיר: "Ceda", "Vera", "All Right" צו די בילד-
סמע פרייערע

H. PFEFFER, Piotrkowska 111 i Borsalino

אכצונג! רעדן איך און אונזערע מיט
פארטענס

נאנץ לאדז האט זיך איבערצייגט פאלטענס

און דער גרעסטער אין אונזער שטאט אויסגעהאלט פון
צו זענען פון איינציקן אירעזיסטענטן לאנדעס-דאז

H. PFEFFER, Piotrkowska 111 i Borsalino

אכצונג! רעדן איך און אונזערע מיט
פארטענס

רעדן נייעסער סעלעקטיוו

4 לאמפעז-אבנעהמער

200 ביז 3000 מ' זעהן און פארשטן צווישן 300 נ"ל. ריכטער גראדעווען און ציילונג. ינסטיטע קליסט-צעדילונג!!

Dr. SEIBT, Berlin

RADIO - LLOYD

PRZEJAZD 8 ŁÓDŹ TEL. 58-08

לעצטע נייטייט!

הורט און דעמיל

דייכער און סטאנציע פון קאלאשען, פארשפראמט פון
טע-שירענע איבערזעצונג און אויסגעהאלט פון

ADOLF BOKSLEITNER i S-ka, PIOTRKOWSKA 149

היינט און פארנענדע מען

עס ווערט אויסגעהאלט
עדווארד רעיס נייט רעזשי א. 3.

"NA WESOŁO"

היינט און פארנענדע מען

עס ווערט אויסגעהאלט
עדווארד רעיס נייט רעזשי א. 3.

"NA WESOŁO"

היינט און פארנענדע מען!

עס ווערט אויסגעהאלט
עדווארד רעיס נייט רעזשי א. 3.

"NA WESOŁO"

היינט און פארנענדע מען!

עס ווערט אויסגעהאלט
עדווארד רעיס נייט רעזשי א. 3.

"NA WESOŁO"

היינט און פארנענדע מען!

עס ווערט אויסגעהאלט
עדווארד רעיס נייט רעזשי א. 3.

"NA WESOŁO"

היינט און פארנענדע מען!

עס ווערט אויסגעהאלט
עדווארד רעיס נייט רעזשי א. 3.

"NA WESOŁO"